

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K., negyedévre 3 K. — f.
Vidéken " 9 K. " 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, 42. Gyarmathy-palota, földszint az udvarban.

Házfelosztás. Új választás.

Egymásnak ellentmondó kombinációk sorából, amelyekkel mostanában a munkapártban töltik idejüket a hivatott és hivatatlan politikusok, egyet ragadunk ki, amely ha talán nem is jár egészen közel a kormány igazi tervéhez, legalább észszerű. Egy idő óta egyre hangosabban emlegetik a *házfelosztást és új választást*. Alapítják pedig ezt a hirt egyrészt arra a tényre, hogy néhány hét óta a főispánok egymásnak adják a kilincset a miniszterelnöknél és Jeszenszky államtitkárnál (ami valóban rendszerint csak választások előtt szokott történni), másrészt pedig arra az okoskodásra, hogy Khuen-Héderváry kompromisszumra, pártközi megállapodásra a választójogi reform, házszabályrevízió és véderőreform dolgában ez időszereint nem hajlandó és hogy az erőszakos házszabályrevízióra — melyet a munkapárt tekintélyes része nem helyesel — nem kapja meg a korona beleegyezését. Miután pedig a zsákutcából, amelybe a véderőreform miatt a kormány jutott, a képviselőháznak oly égetően szükséges munkaképessége pedig megbénult, mielőbb szabadulni kell: észszerűen valóban nem marad más hátra, mint többrendbeli más uton való kibontakozási kísérletek meghiu-

sulása után *megkérdezni a nemzetet, hogy kellenek-e neki a mostani véderőjavaslatok és kell-e neki a szigorubb házszabály.*

Erre vall ma a kormánypárti könyomatos, ezen igen kortes izü hire a jövő évi költségvetésről:

Mint értesülünk, Lukács László pénzügyminiszter a költségvetést valószínűleg a jövő hét elején, de minden bizonynyal még e hónap első felében a Ház elé terjeszti. Beavatott körökben elterjedt hírek szerint a költségvetés nagy pluszszal záródik és általában nemcsak kielégítőnek, de szenzációsnak mondható minden tekintetben. Nevezetesebb és újabb momentumai a költségvetésnek a tisztviselők fizetésrendezésének és fizetésemelésének nagyarányu továbbfejlesztése az egész vonalon, új iskolák és egyetemek föllállítása, kórházak és tébolydák létesítése; nagyobb összegekkel szerepelnek még a költségvetésben: a gyermekvédelem, az államvasuti beruházások és a föllállítandó magyar állami ágyugyár.

Tehát: nagy plusz és mégis nagy tisztviselői fizetésemelések, tébolydák, ágyugyár és több efféle jök foglaltatnak az új költségvetésben. Nem kell éppen „beavatott kör”-nek lenni, hogy ki ne érezzük ebből a hiradásból a kortesszagot.

Az igazságnak megfelelően konstatáljuk azonban, hogy az ellenzéken épenséggel nem félnek az új választásoktól. Legutóbbi felszólalásaikban Désy Zoltán és a Justh-párt szónokai egyenesen felszólították a miniszterelnököt, hogy apelláljon a nemzethez, mire Khuen-Héderváry azt válaszolta

egyszer, hogy a felosztást nem tartja feltétlenül szükségesnek, legutóbb pedig, hogy „lesz még szó a házszabály és a parlamentarizmus lényegéről és formájáról.” Ez utóbbi kijelentése igen szépen megengedi azt a következtetést, hogy *a kormány választásokra készül a házszabályrevízió jelszavával.*

A munkapárton ellenben határozottan *fáznak az új választásoktól*. Alig másfél évi boldog uralom után, amely a tavalyi választási költségeknek még kamatjait sem hozta be, ismét párosítani, nemesíteni, szóval pártkasszát létesíteni és fárasztani Jeszenszky Sándort új választási jelszavak kigondolásával: ez ma riszkirt dolog. — mondják a Lloyd-klubban és mondják a megyék és kerületek hangulatáról referáló főispánok is.

Megállapíthatjuk, hogy az ellenzéki pártokat a kompromisszumos tervek is teljesen hidegen hagyják. *Az ellenzéki pártok a jelenlegi véderőjavaslatok visszavonását és a katonai téren nemzeti szempontok érvényesítését kívánják, ezek nélkül nincs béke és nincs kompromisszum.*

Hiába igéri be azutánra, ha a kormány kompromisszumos tervei nem sikerülnek, az új választásokat, ez sem teszi kapósabbá a kompromisszumterveket. *Az ellenzék az új választásoktól épp oly kevéssé fél, mint az erőszaktól.*

1787 Őszi kalap különlegességek Feketénél.

Levél.

Esti tíz óra elmúlt, mikor csendesen bandukoltam hazafelé. A klubból jöttem s még az uton is a fent kijátszott párti érdekessége foglalkoztatott, amikor fejem felett hirtelen ablaknyitást hallottam.

E pillanatban könnyü tárgy hullott a lábom elé. Önkénytelenül megállottam s az ablakra néztem, melynek nyílásán át rövid időre keskeny lámpafény szűrődött ki az est sötétjébe. De csak pillanatra, mert gyorsan rá az ablak becsapódott, ketté vágva valami heves szövényt, érthetetlen, kivételetlen összevisszaságát.

Felvettem a lábomhoz esett tárgyat. Egy összegyűrött papir darabka volt. Mi készítetett arra, hogy hirtelen zsebredugjam és elsiessék: magam sem értettem. Talán valami titokzatos dologra gondoltam, melynek kulcsa e kidobott papiron rejlik? Vagy talán sejtettem, hogy ez által megmentek valakit egy előttem ismeretlen félrelépés kitudásának kellemetlenségeitől? — Valóban nem tudom, mi juthatott eszembe? Sietve tértem le egy mellék utcába. —

Abban a pillanatban, mikor az ablaknyitást hallottam, Zsófiára gondoltam, aki fent az eme-

leten lakott. Ez különben nemcsak én előttem volt ismeretes dolog, mert jól tudta minden tüzesebb vérű fiatal ember:

Zsófia egy közönséges teremtes volt, aki a testén meg a lelkén kívül semmi egyébbel nem rendelkezett. Csinos alakja, szép arca és keresett öltözködése által azonban meglehetősen gond nélkül életet tudott magának biztosítani.

Az emeleten egy öreg, vagyonos uralakott, kinek komor napjait mosolygásával, meg hát az öregeknél jelentkező kitalálhatatlan kívánságok teljesítésével vidámitotta fel. A háznál minden es volt: főzött, takarított, reggelenként a piacra járt bevásárolni egy szolgáló kíséretében, aki zöldséges kosarát a mellettünk poroszkáló nagy fekete eb szájába adta.

Mosolygó arcu fiatal emberek nagyokat csettingettek a nyelvökkel, mikor ez a fess leány mellettünk elhaladt, beparfümözve maga körül a levegőt. Az öregek nagy szaporán elébe vágta s az utcasarkon megállva, mohó szemekkel bámulták az élettől duzzadó felső test ringását s az elegánsan megemelt szoknya alól kikandikáló formás bokákat. A szakácsnék meg a szolgálóval kokettiroztak, aki olykor-olykor méltóságteljes hangon szólott oda a kosarat cipelő kutyának.

— Ta komm her! Tiras!

Ez reggeli 8 óráig tartott. Ekkor Zsófia eltűnt a piacról s 10 perc múltán már izléses otthonkába bujva, törölgette az emeleti lakás nagyszárnyu üvegtábláit és szorgos igyekezettel fényesítette az ablakgombokat. Közbe-közbe kevés csintalankodást is megengedett magának, keccses pukkedlivel viszonozván egy-egy lent sétáló gavallér mosolygását, vagy az ablakban álló mályváról leszakított egy fonnyadt virágot s jelentőségteljes kézmozdulattal csuszattatta le azt a fal meztén.

Fentről utánna hajlott s hirtelen nagyot kacagva ugrott vissza, amikor látta, hogy minő versengés folyik odalenn a virágszálért.

... Amint hazaértem, első dolgom volt az összegyűrött papirosból kíváncsiságomat kielégíteni. Mosolyogtam a dolgon, pedig még csak a kezdő sorokat olvastam el. Egy szerelmes levélke volt. De milyen szerelmes?! Telve banális, mézes-mázos kifejezésekkel, tulcsappongó szerelmi ömlengésekkel, ismétlésekbe fuló reminiscenciákkal. A megszólítás ez volt:

— Édes egyetlen tubarózsám! Csillagos egem!

Ah! valóban nem visz rá a lélek, hogy közlétegyem e levél másolatát. Vétenék a jó

A geszti Napóleon.

**Tervezetés a tengerparton.
Házfelosztás, új választás,
vagy erőszak?**

A kormány tegnap egy budapesti hírlapjában hatalmasan megfenyegette a küzdő függetlenségi tábort és most várja a hatást. Talán abban bizakodott, hogy a házfelosztással való fenyegetődés annyira megrémíti a függetlenségi tábor, hogy azonnal kegyelemért fog könyörögni? Nos, ebben a reménykedésében alaposan csalódott. Hiszen olyasmivel fenyegetődik, amit éppen a függetlenségi részről követelnek a legerélyesebben. Tessék megkérdezni a nemzetet, miképpen ítél a katonai terheknek óriási emelése, a választói reform elsikkasztása és — a dohányárak fölemelése fölött!

Ugy látszik azonban, hogy a kormány-nak nem is célja a képviselőház felosztása. Fenyegetése egészen másfelé irányul. A saját pártjának volt adressálva ez a fenyegetés. Erőszakra készül s a mungóknak azt a részét félemlíti meg, amelyik még irtózik a parlamenti erőszaktól. Ezeket fenyegeti meg azzal, hogy felosztja a képviselőházat s így megfosztja őket a drágán szerzett mandátumtól. A jelek azonban azt mutatják, hogy a Khuen-Tisza féle társaság ezen a részen sem éri el a várt eredményt. Lukácsék föltűnően távol tartják magukat ettől a mozgalomtól s mialatt Lovranában Khuen és Hazai szorgalmasan tárgyalnak a Tisza-klikk főemberével, báró Vojnits Istvánnal, valamint báró Láng Lajossal, a munkapárt másik fele azt várja, hogy mi lesz Auffenberg jövő heti budapesti látogatásának eredménye.

Mert a hadügyminiszter tanácskozásainak az is lehet az eredménye, hogy a véd-erőjavaslatokat visszavonják. Nem ugyan azzal a célzattal, hogy a magyar nemzet kívánságait teljesítsék, hanem inkább azzal, hogy a bécsi követeléseket fokozzák: — de ez újabb tárgyalásokkal, tehát időnyeréssel jár. És „qui habet tempus, habet vitam.”

Egyelőre tehát csak a lovranei tanácskozások aktuálisak, ahol most a fölött tanakodnak, hogyan is történjék az az erőszak? Először természetesen az elnökválságot kell elintézni, mert hiszen Berzevicy Albert és

alelnöktársai nem hajlandók másképp értelmezni a házszabályokat, amint eddig tették. Tehát új elnökséget kell keresni. Gróf Tisza Istvánt emlegetik a legsűrűbben és bizonyos, hogy báró Vojnits éppen azon tárgyal a miniszterelnökkel, hogy a geszti Napóleon hogyan foglalja el az elnöki széket. Azután azt is meg kell állapítani, hogy mi is a házszabályok erélyesebb kezelése, amivel a tulajdonképpeni erőszakot be akadják vezetni.

A küzdő függetlenségi tábor pedig nyugalmommal és elszántsággal nézi ezt a kapkodást, szilárdan eltökélve, hogy nem riad vissza semmitől, amikor arról van szó, hogy az alkotmányt és a nemzet jogait megvédelmezze.

A bécsi revolvermerénylet.

Szemtanu elbeszélése.

A Reichsrathban tegnap történt revolvermerényletet Kurunda udvari tanácsos, képviselő, mint szemtanu, következőképp beszéli el:

Adler képviselő beszéde közben arccal éppen a karzat felé fordulva állottam, mikor egyszerre csak a karzatról elhangzott éles kiáltás keltette fel a figyelmemet és láttam, amint egy fiatal ember, aki a pad-sorok mögött állott, hirtelen előreugrott és kinyújtott karral egy Browning-revolvert tartott előre. Fénycsóvát láttam feltörni, a mit dördülés követett. Ezután gyors egymásutánban még további három dördülést hallottam. A négyszeri lövés nem tartott tovább fél másodperenél. Egész világosan láttam, hogy a fiatal ember csak egyenesen maga előtt löött. A merénylő még ötöd-ször is löni akart, de a dördülés nem következett be. Nyilván a fegyver felmondta a szolgálatot. Amint mástól tudom, a merénylő ezt kiáltotta:

— Éljen a szocializmus! — mire megfordult és nem futva, bár gyorsabb léptekkel, el akarta hagyni a karzatot, a természetük azonban feltartóztatták. A szocialdemokrata képviselők, akiknek háta mögött én állottam, eleinte nem akarták elhinni, hogy éles lövések történtek, hanem abban a feltevésben voltak, hogy mindössze vaklövésről van szó. Hallottam is, amint kiáltották:

— Ne hagyjátok magatokat becsapni! Csak vaklövés történtek! — mig egyik szocialista képviselő hozzátette:

— Fogjátok meg, hogy megállapítsuk, hogy agent provocateur-rel van dolgunk!

Más képviselők pedig recitálták a francia kamara egykori elnökének, Dupuynek szállóigévé lett ismeretes mondását, melyet akkor tett, mikor az ülésterembe bombát dobtak:

— La seaoce continue! (Az ülés folyik!)

Közben azonban megállapították, hogy éles lövések történtek. Az egyik golyó Stürgh és Hohenburges miniszterek mellett süvített el, egy másik a jegyzők emelvényének közelében a falba furódott. Simonivici jegyző az egyik golyót fel is vette és átadta az igazságügyminiszternek e szavakkal:

— Nagy veszedelemtől menekült meg!

Tripoliszt elfoglalták.

Az olaszok bevonultak.

A mai nap harctéri legnevezetesebb híre, hogy az olasz csapatok hajnali 3 órakor szakadatlan bombázás után bevették Tripoliszt, csapataikat partra tették s a városon uralkodó Sultána erődre kitzűték az olasz lobogót. Egy másik nevezetes sürgöny, a mely válasz monarchiánknak Olaszországhoz intézett intelmére, tudomásul hozza az olasz kormány parancsát, a mely az olasz hajókat kitiltja az adriai és jóniai vizekről s tilalmaz minden operációt az ottomán birodalom európai partjai ellen.

Tripoliszt bevették.

Róma, október 6.

A Stefani-ügynökség jelenti Tripoliszból éjjel 8 óra 10 perckor indított távirattal: Ma délben a Sultána erődre feltűzték az olasz zászlót, a mit a hajóraj ágyui üdvölvéssel fogadtak. Az erődöt az expedíciós csapatok szállták meg, melyek a hadihajók védművi vonalán belül maradtak. A hadihajók részben a kikötőben, részben kis távolságra az elpusztított erődítések előtt horgonyoznak.

izlés ellen s megszegném a lovagias discretio hallgatást parancsoló paragrafusát.

Egy dolog azonban bizonyos: az, hogy a levél erősen kompromittáló volt Zsófiára nézve.

... Milyen szerepet is vitt ő tulajdonképpen annál az öreg urnál? No, hogy szeretője nem volt, az egyszer bizonyos. Az az ur sokkal több tavaszt látott már, semhogy ostoba ifjúkori élvezetekre gondolhatott volna. Agglegényi évein keresztül mindég volt mellette egy-egy csinos asszonyka, akit természetesen kizárólag a magáénak tartott; — s most késő vénsgére sem tudta azt nélkülözni.

Zsófia körülbelül másfél év óta lakott vele. Elődjé, egy vékony szőke német leány, egy szép napon csak megunt a puha fészék egyhangúságát s holmi droguista segéddel kirepült, magánál felejtve az öreg ur kedvenc gyémántos gyűrűjét, meg a zsebóráját.

Az öreg rémületes dübe borult. Mítsem kordöve a világ pletykájával, hírlapilag üttette robra az egész történetet, kiűnő anyagot adva az agglegények összejövételén felszínre verődő bolondos dolgok elmesélésének. A leányt csakhamar elfogták s a lopásért elcsukták, de a szerelmi csalódás fulánkja bizony csak ott maradt az öreg ur szívében.

Pár hét elteltével Zsófi lett az utód, aivel már szerződést kötött az öreg.

Sokáig mulatott a kis város ezen szerződés pontjain, melyek közül egy így hangzott:

„Abban az esetben pedig, ha bárkivel szerelmi viszonyt kezdene, megvonatik tőle minden pénzbeli segély. S tartozik a leány, mint cseléd még 2 évig szolgálatban maradni, fizetésül nem kapván egyebet a napi étkezésnél és a mindenes cselédhez illő ruházattal.”

Ugy mondják, hogy ez a szerződés, mely közjegyző előtt köttetett, a szigorú pontokon kívül meglehetősen kedvező kilátásokat is biztosított, a másik fél részére.

Elég az hozzá, hogy Zsófi bizván a sors kegyeiben és szíve állhatosságában, saját aláírásával elfogta ezt.

Rosszat nem is lehetett felőle tudni. Kereset kacérkodott fiatal emberekkel, úgy, mint idősebbekkel, de komolyabb ajánlatokat sem ezektől, sem amazoktól nem fogadott el. Ugy látszott, hogy teljes odaadással igyekezett kibővíteni az öregét s addig a szerződés szerint viselkedni. Beletalálta magát a nyugodt, gondtalan életbe, melyből azelőtt bizony kevés juthatott az ő részére.

... És ime, most ez a levél! Szemmel látható bizonyítéka a szerződés megszegésének

Mit jelentsen ez? Mert a megszegés kétségbe vonhatlan: „Az elreptült boldog órák!” — kimondhatatlan kéjes pillanat! — stb. stb. kitételek meghazudtolhatatlan vádolói a levél írójának, aki pedig tisztán és olvashatóan Zsófi volt.

Hasztalan találgatnák önök, kedves olvasóim, hogy mit tettem én ebben a nem minden-napi helyzetemben? Tudom, hogy legtöbbször úgy vélekednek, miszerint titoktartásom ellen-értéke fejében... nos, hát a kedvező alkal-mat... Ugyebár?

Hát én másként gondolkoztam. Nehány nap mulva, amint az utcán Zsófi mellett elmentem, ezt sugtam neki:

— A levél ügyében beszédem van vele. Felé sem nézve siettem tovább. A hatás nem maradt el. Amint egy mellék utcába betértem, utólért Zsófi.

Elbeszéltem neki hogyan került hozzám a levél. A szeme közzé néztem, mely félelmes, aggódást árult el. Arcáról leritt a kibuvót kereső, mentő gondolat utáni szorongó vágy. Mit tegyen? Hogyan kezdje a dolgot?

De mert elmaradozó lépteiből észrevet-

Rendelet az ottomán partokról.

Róma, október 6.

A Stefani-ügynökség jelenti: Az olasz kormány megújította határozott parancsát az összes hadihajókhoz, hogy semmiféle katonai operációkat az adriai és jónai tengeren az ottomán partok ellen ne végezzenek.

Az olaszok kiutasítása.

Konstantinápoly, október 6.

Az olaszok kiutasítása Törökországból hír szerint küszöbön áll. Ma első sorban bojkottáltak olasz árut, mely egy bolgár gőzösön érkezett.

Konstantinápoly, október 6.

A francia nagykövet, a ki ma ideérkezett, délután tanácskozott a nagyvezérrel.

Törökország álláspontja.

Pétervár, október 6.

Az itteni nagykövet felhatalmazta az egyik moszkvai lap tudósítóját annak közlésére, hogy Törökország visszautasít minden oly békeközlési ajánlatot, mely azon alapul, hogy Tripoliszt Törökország átengedje Olaszországnak. Törökország el van szánva arra, hogy tripoliszi birtokát fegyveres erővel védi meg.

Olasz mozgósítás.

Páris, október 6.

Olaszország a vöröstengeri birtokainak védelmére az erythraai benzülött hadköteleseket behívta, úgy, hogy az erythraai tartomány védelmére most 20,000 ember van készenlétben.

A török flotta sorsa.

Konstantinápoly, október 6.

A török flotta legénységének és tisztikarának hozzátartozói és barátai nagy tömegekben valóságosan megszállták a tengerészeti minisztérium épületét, hogy híreket kapjanak a török hajóhad sorsáról, miközben heves tüntetéseket rögtönöztek.

Banketoznak a miniszterek.

Róma, október 6.

A miniszterelnök este 9 órakor Saechi közmunkaügyi miniszter és Fatta miniszter kíséretében Turinba utazott, a hol a liberális egyesület szombatn tisztelőt ezre terítékű banketett rendez.

Az egyetemért. Debrecen küldöttsége.

Nyolc vármegye vesz részt benne.

Közvetlenül a döntés előtt járul Debrecen város küldöttsége a kormány tagjai elé, hogy a harmadik egyetemnek Debrecenben való felállítását kérelmezze és sürgesse.

Nem szenved semmi kétséget, hogy a harmadik egyetem elnyerésére Debrecennek van legtöbb jussa, mert ősi főiskolájának három fakultását készen kapja az állam és e mellett fejedelmi büszkesége és anyagi áldozatkészségben messze felül multa összes versenytársait.

Lehetetlenség Debrecent hátraszorítani, hiszen nem csak 8—10 vármegye érdeke áll mögötte, hanem a ref. magyarság is, melynek régi vágya, hogy évszázadok óta fennálló, ref. főiskolája, melyet a protestáns világ áldozatkészsége tartott fenn, egyetemmé fejlesszessék.

Az a küldöttség, mely e hónap közepén fog tisztelegni gróf Zichy János vallás és közoktatásügyi miniszterternél és gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknél, nem kedvezményért fog kunyorálni, mert erre Debrecennek szüksége nincsen, hanem jogos igényeinek kielégítését fogja kérni. Remélhetőleg akkorra már módjában lesz a kormánynak, hogy határozott és végleges választ adhasson, amely Debrecenre csak kedvező lehet.

Rendkívüli tanácsülés.

Az egyetemi küldöttség szervezése ügyében Kovács József polgármester rendkívüli ülésre hívta össze a városi tanácsot pénteken délelőtt 11 órára. Az ülésen ismertette a harmadik egyetem ügyének állását és a döntés közelségét, végül pedig indítványozta, hogy a három év előtt szervezett küldöttséget szervezzék és még e hónap közepe táján tisztelegjenek a kormány tagjainál.

Az előterjesztést a tanács elfogadta és megbizta a polgármestert a küldöttség szervezésével és a szükséges előkészületek megtételével, mire az ülés véget ért. A polgármesterrel a Debrecen törekvéseit támogató törvényhatóságok első tisztviselőihez az alábbi levelet intézte:

„Fennforog a lehetősége annak, hogy a harmadik egyetemnek Debrecenben felállítása érdekében kérelmező küldöttséget e hó közepén fogadjon a kir. kormány.

Utalva azért 1908. július 22-én kelt megkeresésemre, tisztelettel kérem, méltóztassék intézkedni, hogy a tisztelt vármegye küldöttségünkhöz csatlakozásával részese lehessen a vármegyére is jótékonyan ható ezen kulturális alkotás megvalósításának. A küldöttség fogadtatásának idejét és helyét idejében tudatni fogom.

Debrecen 1911. okt. 6.

Tisztelettel:

Kovács József
polgármester.

Külön levelet irt a polgármester Nagyvárad város polgármesterének is, a melyben reményének ad kifejezést, hogy ezidőszent a törvényhatóság mar nincs feszélyezve abban, hogy az egyetemnek Debrecenben való felállítása mellett állást foglaljon.

Részt vesznek a küldöttségben, illetőleg erre vonatkozólag felhívást kapnak: Fazekas Ágoston, Pestmegye alispánja, Heves, Hajdu, Szabolcs, Jásznagykunszabolcs, Szatmár, Szilágy, Ugocea, Máramaros vármegyék alispánjai Szatmárnémeti és Miskolc törvényhatósági városok polgármesterei és Nyiregyház r. t. város polgármestere, továbbá a város törekvéseinek őszinte barátai.

Előreláthatólag e hó 16—20. napjai közt fogják a kormány tagjai fogadni a debreceni küldöttséget, melyben részt vesz a tiszántúli ref. egyház elnöksége, a városi tanács teljes számban, az önként csatlakozó törvényható-

tem, hogy fél velem egy uton jönni, úgy szóltam hozzá:

— Holnap, napleszáltakor a lakásomon mindent megbeszélhetünk.

— Ott leszek! — mondta szilárd, elhatározó hangon és magunkra hagyva, visszasietett a kis utcán.

* * *

Nem váratott magára. Másnap, amint az est leszállt, kopogtatás nélkül nyitott be hozzám. Csinosan volt öltözve, emlékezem, hogy arca olyan piros volt, mint a hajában pompázó szegfű. Alig foglalt helyet, líhegő hangon szólalt meg:

— Beszéljen uram! Végezzünk!

— Nos hát édes Zsófi — szóltam én nyugodt fölényvel — a levelet csak egy fölélet alatt adom át...

— És az?...

— Ha egész őszintén megmondja, hogy kihez van írva?

Tervem az volt, hogy ha lesz elég ereje kedvességének nevével elitkolni, úgy meghajolva az igazi szerelem megnyilatkozása előtt: nagy lelkű leszek s a bűnjelt vissza adom. Ha pedig elárulja, csak azért, hogy bűnhődésétől könnyű szerrrel szabaduljon... akkor!?

De hát Istenem Uram! Mit tudom én, hogy mi mindent tervezhettem!

Zsófi beszédemre megdöbbsent. Sápadozó arcáól csakugy villogtak elő szép szemei, csábítóan, mint egy démoni szempár. Szaggatott szavakat rebegett:

— Az Istenért!... Nem... Nem lehet!...

S én végig tanuja voltam egy küzködő lélek vergődésének. Olvashattam az arcvonások ideges mozgásából, a szempillantás ide s tova tévedezéséből, azt a kínos gyötrelmet, mely bent a szív fészkeben végzi romboló munkáját. Hallottam a könyörgő hangok bú-bájos zenéjét, egy kívánatos leány ajkáról, láttam a megbánás könnyűit felcsillani egy gyönyörű asszonyi szempárban és lelkemet magával ragadta a felbuzduló önértet, a mindent feláldozó szerelem diadalmas megnyilatkozása.

Oh, mily felejthetetlen pillanat volt az, mikor a földön fetregő megtört női alak mint egy tulvilági látomány egyenesedett föl s szemeiben isteni tüzzel, hangjában a végső elszántság szilárdságával ezeket mondta:

— Öljön meg inkább! De szerelmemet nem fogom elárulni!

E jelenet hatása alatt néhány másod-

percig nem voltam képes szóhoz jutni. Fojtó szorongást éreztem a torkomon, mely nem engedett beszélni. Majd csillapulva, — a leány elé léptem s átadtam neki a levelet. Így szóltam hozzá:

— Derék leány vagy Zsófi! Erről mindig eszembe fogsz jutni!

* * *

— Ez a történet nem egyéb, mint a valószínűség meghazudtolása, vagy hihetetlen dolgok kalandos meséje!

Szinte hallom, hogy sokan ilyen véleményben vannak e sorok elolvasása után.

Hát valóban magam is annak tartanám. De mit szólnak hozzá uraim! ha befejezésül, még azt is hozzá adom, hogy alig egy rövidke hónap leforgása után, Zsófi, a szerelmében büszke és elszánt, hozzám is küldött hasonló tartalmu leveleket s nem sokkal azután értem is a legvakmerőbb módon kockára tette bizton bekövetkezendő bűnhődését?!

Akkor uraim, dobjunk sutba minden szivekbe látó jóslatunkat és adjuk meg magunkat.

Mert az asszonyi szív megfejthetetlen talány marad örökre!

sági bizottsági tagok, a város kulturintézményeinek vezetői és a debreceni társadalom kiválóságai.

Egyház és iskola.

A debreczeni m. kir. állami fémipari szakiskola október 15-ével megkezdte esti tanfolyamainak sorozatát. E tanfolyamok, melyeken minden szakmába vágó iparos bővítheti ismereteit, mélyen a gyakorlati életbe vágóak; sok embernél egyenesen kenyérkérdést képeznek, egyes tanfolyamok azonfelül bizonyos gépek kezelésére képesítést is nyújtanak. De tanulhat itt minden intelligens ember, ki technikai tudomány bizonyos ágában gyakorlati ismereteket óhajt szerezni. A kereskedelmi ügyi miniszter engedélyével egy s tanfolyamok megtartására kitűnő szakértőknak lesznek meghívva, kik a gyakorlati életből magukkal hozzák kiváló ismereteiket és tudásuknak éppen azt a részét adják át a hallgatóknak, melyre praxis embereinek a legégetőbb szükségük van. Hogy azonban az előadók céltudatosan tölthessék be missiójukat, szükségük van a gyakorlat embereinek buzgó érdeklődésére és tanácsos lenne, ha minél számosabban keresnék fel e tanulságos és hasznos előadásokat. Az 1911—1912-ik tanévben megfelelő számú jelentkezés esetén a következő tanfolyamok vannak tervbe véve: *kazánfűtői, stabilgép kezelői, asztalos szakrajz, elektrotechnikai, cipészipari, mérlegjavítói, gáz és vízvezeték szerelők, lokomobil és cséplőgép kezelők, dinamógép kezelők, explóziós motorkezelők, autogénhegesztők, szabóipari és gépipari szakrajz tanfolyam.* Ajánlatos ha az érdeklődők az intézet igazgatóságánál Széchenyi-uca végén mielőbb jelentkezzenek, mert a helyi viszonyok miatt egy-egy tanfolyamra felvehető hallgatók száma korlátozva van. A kazánfűtői tanfolyam már október közepén megkezdődik. A jelentkezőknek az intézet igazgatósága minden részletes felvilágosítással szolgál.

A debreceni nyilvános m. polgári fiúiskola ifjusága október 6-án d. e. 10 órakor emlékezett meg az aradi tizenháromról. A nap jelentőségét Székely Simon igazgató méltatta. Az ünnepély után az iskola „Arany János” ifjusági önképzőkörre tartotta alakuló közgyűlését. Elnök lett Krón József IV. o. t., alelnök Klein Ákos IV. o. t., főjegyző Széll József IV. o. t., aljegyző Bernfeld Ernő III. o. t., könyvtárosok Brüll Ernő és Gyémánt Sándor IV. o. t. Ezenkívül osztályonként 3—3 választmányi tag választott meg.

Szülőknek — tanítóknak.

Maholnap inség és nyomoruság hazája lesz ez a hajdan tejjel-mézrel folyó ország, oly rohamosan emelkednek az élelmiszerek és lakások árai. A munkásosztály erőszkös eszközökkel, sztrájkokkal ad kifejezést elégedetlenségének, sőt más országokban véres zendülést is támaszt a bértelenség nem sikerülése esetében a kenyérért folytatott harc.

A hatalom polcán, vagy pénzes zsákjaikon ülők szívszorogva lesik a fejleményeket. A hivatalnok, az ipari középosztály magabizonyított keserűséggel tekint eredménytelen küzdelelmében segítő eszköz után, mert rövid pár év alatt hihetetlenül megdrágult minden, ami napi szükségletet képez.

A lefojtott keserűség azonban igen könnyen elkeseredéssé változik, ha az illetőnek minden igyekezte mellett sem sikerül a legegyszerűbb életfentartáshoz szükséges eszközöket előteremteni, mellékkereseti forráshoz jutnia.

A földmivelő csekélyebb termés idején a gabonaárak emelkedésében kárpótlást nyer, az iparos és kereskedő fokozott szorgalom és ügyesség által nagyobb bevételre tehet szert, még a tisztviselők jórésze is jobban díjazott állásba juthat utánjárásal és egy kis protekcióval. De mit szóljanak, hova forduljanak tanítóink, kik elől a legtermészetesebb mellékkereseti forrását, a magán-

tanulók oktatását is elveszik a kétségtelenül kevesebb igényű, bár a módszeres tanítás terén csak kontárkodó felsőbb tanulók. Életutjukat megszabja, de ugyszólván el is zárja a tanítói képesítés.

Tanító lettél: tanító maradsz.

Ha csak véletlenül, nagy ritkán, ki nem nevezik valamelyiket tanfelügyelői tollnoknak, bár ott is nyomoruságos a helyzete, de legalább kilátása lehet arra, hogy idő múlva — Uram bocsáss! — még segédtanfelügyelő is lehet.

Az állami, vasúti, postai és törvényhatósági közigazgatás tisztviselőinek anyagi helyzetén sokat javítottak, habár kellőképpen nem rendezték is az illetékes tényezők.

A tanítók fizetését is rendezte az állam, még a lakbérét is törvényben határozta meg, de úgy, hogy már a tavasszal, a költségvetés tárgyalása alkalmával kénytelen volt beismerni maga a szakminiszter országgyűlési beszédében, hogy:

„összes köztisztviselőink között a tanítók vannak a legmosostohábbban díjazva;”

meg azt is beismerte, hogy:

„ma igen sok tanító absolute képtelen társadalmi álláshoz és vagyoni viszonyaihoz mért lakást bérelni.”

Ahelyett azonban, hogy az éhező tanítóság kezébe kenyeret adott volna, megindította a tárgyalások végtelen sorát, családok gyanánt előbb dobott egy morzsát, a költségvetésbe felvett 4074 állami tanító állandó lakbérsegélye címén egy fél millió koronát. Nem a maga jókedvéből ugyan, de a körülmények hatása alatt.

Ezenkívül a tanítók országos gyűlésén megígértette egyik államtitkárjával, hogy a tanítók jogos kívánságainak meghallgatása végett ankétet, szaktanácskozást hív össze, még pedig rövid idő alatt.

Hihetetlen, de ugylátszik, hogy maholnap még a miniszter ígéretei is beteljesednek. Az első, nagyon is szűkkörü tanácskozást néhány nappal ezelőtt meg is tartották, azon a miniszter kívánsága szerint a meghívottak először az előterjesztett kívánságaikat, melyeket a pár hónap múlva összehívandó, de már nagyobb szabású ankét elibe írásban kell betérjeszteniük, hogy végre pár évi vagy pár évtizedes múlva azok alapján adhasson is a miniszter valamit.

Az a mostoha elbánás, amelyben a miniszter a tanítókat részesítette, a többi iskolafentartót is hasonló eljárásra bírta. Debrecenben pl. az 5 éven aluli szolgálata tanítók kevesebbet kapnak a javításkor, mint azelőtt, a 10 éves szolgálatauk ugyanannyit, úgy, hogy a tényleges csekély javítás csak a 15-ik évet betöltött működés után kezdődött. De micsoda javítás volt az? Annak is a felét be kellett fizetni a nyugdíjintézetbe. Némelyik tanító fizeti ma is, sőt fizetni fogja még a jövő esztendőben is.

Végeredményében tehát ez a fizetésjavítás a legöregebbekre is csak 100—200 koronát jelent, más helyen és másoknál ennyit sem.

Ahhoz pedig, hogy az évtizedek óta állandóan, pár év alatt pedig minden képzeletet felülmúló módon, rohamosan növekedő drágaság hatását ez az 1—2 száz korona egyáltalában nem ellensúlyozza, legföljebb ilyen gyöngén enyhíti, sem példák felsorolása, sem érvek előhozatala nem szükséges, érzzi azt a maga zsebében mindenki.

Meg is látszik ezek hatása az ország összes tanítóságán. Az öregek fásult lélekkel, zsidbadi tagokkal vonszolják az igát, a középkorúak verejtékező homlokkal, de már csüggedő reménységgel állanak elé a növekvő nyomoruság áradatának. S a fiatalok és legfiatalabbak?

Régebben átmentek a vasúthoz, postához, meg a csendőrséghez, mert ott is többre értékkelik a munkát, mint tanítóknál. Ma pedig? Az egyik pintér tanulóknak, a másik borbélynak szegődik be, hogy az inasidó eteltével iparos munkával keresse meg kenyerét. (A borbélyok szaklapja ugyan tiltakozik ellene, hogy a tanítót fél év alatt fesszabadiítsák, mert ennyi időn át lehetetlenség ezt a mesterséget elsajátítani még tanítónak is.)

Ez utóbbi példákat nem azért említjük fel, mintha az ipari munkát kicsinyelnék. A világért sem! Mi sokkal többre becsüljük a legkisebb iparosnást is, ki keze munkájával keresi kenyerét, mint azokat a tétlenül heverésző nábobokat, kik véletlen születés, vagy nagy protekció útján zsiros hivatalba jutottak, nagy gazdagságba csöppentek s most kénytelenek semmittevéssel ölni az unalmas éveket.

Azért hoztuk föl e példákat, mert ezek világosan bizonyítják, hogy kellő szakértelem és egy kis ügyesség többet hoz a konyhára az ipari pályán, mint az egyforma fizetéshez kötött tanítói uraság.

De fölhoztuk azért is, mert meggyőződésünk

szerint a tanítóság ereje egymagában kevés jogai kivívására, nyugodtabb élet biztosítására, ez által az iskolai tanítás eredményesebbé tételére.

Keves, mert a lenyűgözött tanító fél az erőteljes fellépéstől; keves, mert a legtöbbször szegényérzet tartja vissza a kérelmezéstől; keves, mert erejét igen sokszor lekötö a hatalom. Megnyugszik annak a több mint évezredes közmondásnak igazságában: „Akit az istenek gyűlölnék, tanítónak teszik.”

A szülőknek, a szülők összeségének, a társadalomnak kell tehát segítségére jönni a tanítóságnak mindannyiszor, valahányszor jogos és méltányos kéressel fordulnak iskolafentartó hatóságaihoz. A szülőknek, az egész társadalomnak kell rászoritani az illetékeseket, hogy a tanítók kérészava elől ne zárkozzanak el, teljesítsék velük szemben köteleességüket, adjanak neki tisztességes fizetést, lakbért, főként olyan szolgálati szabályzatot, mely az önkényeskedők uralmát fölük távol tartsa.

Egy ref. tanító.

Társas élet.

A jó pálya. — Furfangos pasas.

A család reménysége letette az érettségit és azután a szülők a legközelebbi rokonság bevonásával nagy családi tanácsot ültek, hogy milyen pályára menjen a reményteljes fiú. Hosszas tanácskozás után megállapodtak abban, hogy a fiú menjen orvosnak, még pedig valami specialistának. Végül már csak arról volt szó, hogy orr vagy fülspecialistának készüljön-e a szépreményű ifju.

Ekkor megszólalt az egyik nagybácsi:

— Már ha arról van szó, hogy orr vagy fülspecialistának menjen-e, akkor inkább azt tanácsolom, hogy fülspecialista légy.

— Aztán miért tanácsolja ezt a bácsi olyan határozottan?

— Mert orra csak egy van az embernek, füle pedig kettő. Hát csak több baja lehet annak a két fülnek, mint egy orrnak.

Egy vidéki rendőrtiszt mesélte el ezt a kis esetet.

— Egy este jelentette az egyik rendőr, hogy elfogott egy tolvajt, de az, miközben be akarta kisérni, megszökött.

— Hát hogy történhetett ez? — kérdeztem tőle.

— Hát kérem, mikor vittem befele, a szél lekapta a gazember fejéről a kalapot. Azt mondja nekem, hogy majd utána szalad. „Hát még mit” mondtam neki — „hogy aztán elszaladjál, azt már nem. Majd én fogok utána menni, te meg itt vársz rám... Én aztán elmentem a kalapért, de azalatt az a csirkefogó megugrott.”

Használja a híres

HAJDUSÁGI Bajuszpedrőt!

mely legjobb az összes készítmények között 1 doboz 50 fillér. Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC gyógyszeráránban

Debrecen, Kossuth-u. 8. „Aranygyuszaru” gyógyszerárán.

Ahol minden bel- és külföldi különleges-égek széppítószerek, arckrémek, szappanok, illatszerek a legolcsóbban beszerezhetők.

Legjobb a Békési Róza „Csont” szin szappana

Vármegye.

Balla Lajos öngyilkos. Megirtuk tegnap, hogy Balla Lajos hajdusoboszlói embert holtan felakasztva találták s amennyiben külső sérülések nyomai is látszottak rajta, a vizsgálatot megindították. A holttestet tegnap felboncolták s az ezzel kapcsolatos nyomozás is kiderítette, hogy Balla Lajos önkéntesleg vetett véget életének. A további vizsgálatot így beszüntették, a holttestet pedig eltemették.

A pénzügyőrök bünei.

Marasztaló ítélet.

Tarr Mihály és társai bonyodalmasságban, mint jeleztük, a királyi törvényszék tegnap délelőtt hirdette ki az ítéletet, mely a vádlottakra nézve, egy kivételével marasztaló volt.

Pontban délelőtt 10 órakor nyitotta meg dr. Tóth Aurél elnök a tárgyalást és ő fellege a király nevében kihirdette az ítéletet. E szerint:

Tarr Mihályt több rendbeli csalás, köz- és magánokirat hamisítás miatt három évi fogházra.

Mocsár András csalás büntetéseért egy évi fogházra és 290 K pénzbírságra.

Kiss Bálintot 4 havi fogházra és 210 korona bírságra.

Márk Vilmost 2 havi fogházra és 60 korona pénzbírságra ítélte, ellenben Körtvélyesi Józsefet a vád és következményei alól felmentette.

Ezenkívül a vádlottakat elmarasztalták a felmerült bünyői költségek és a károk megtérítésében is.

Az ítéletben a vádlottak megnyugodtak. A vád képviselője dr. Magoss Kálmán kir. ügyész az ítélet szigorításáért felebezést jelentett be, amit a törvényszék tudomásul vett.

Ezzel a négy nap óta húzódo bonyolult tárgyalás aktái egyelőre lezáródtak. Tarr Mihály és Mocsár András továbbra is fogságban maradtak.

Városháza.

Szegények segélyezése. A város szegényügyi bizottsága pénteken délután 4 órakor tartott ülést dr. K. Tóth Mihály tanácsnok elnöke alatt. Az ülésen részt vettek: dr. Tüdös Kálmán tiszti főorvos, Kiss Lajos szegényházi gondnok, Illéssy Gyula fogalmazó, dr. Balkányi Emil kerületi orvos, Márk Endre, Nagy Pál és Jánosi Zoltán bizottsági tagok. Egész sereg folyamodónak adtak segélyt, több, teljesen elhagyatott, szegényt pedig felvettek a városi szegényháza.

Vis szakúldótt népszámlálási lapok Az országos központi statisztikai hivatal több ezer népszámlálási lapot küldött vissza, melyeket hiányosan, vagy tévesen töltöttek ki a népszámlálási biztosok. A hiányokat a biztosok pótolni kötelesek.

Gyönyörű ékszerek,

pontos órák, ezüstnemtek és dísz-
tárgyak legszolidabb kiszolgálásban

Sándor Árminnál

Debreczen, Piac-u. 41.
Dréher sörösarnok mellett. 1849

Az új piaci szabályrendelet.

Iparosok tiltakozása.

Beadvány a tanácshoz.

Mint már jelentettük, a debreceni kirakó iparosok szombaton délután értekezletet tartottak, amelyen tiltakoztak az új piaci szabályrendelet egy sérelmes pontja ellen. Ennek értelmében ugyanis az árusító helyüket a Széchenyi-utcán jelölnék ki.

Ez az áthelyezés rájuk nézve káros, mivel a Széchenyi-utca kívül esik a forgalomtól, amely főként a mostani piacukon bonyolódik le. El is határozták, hogy ennek további fentartását az ipartestület útján kérni fogják a városi tanácstól.

Beadványuk már elkészült s teljes szövegében a következő:

Debreczen sz. kir. város tek. tanácsának.

Debreczen.

Az iparosok piaci árulóhelyeinek mikénti beosztása tárgyában, az összes heti és országos vásárokat látogató és kirakodni szokott iparosok meghallgatása után, 1894. évi febr. 27-én 53—11904. sz. a. részletes és indokolt előterjesztést tettünk a tekintetes városi tanácshoz, mely előterjesztésünkben kifejtett indokok méltánylásra találván, azokhoz képest a tekintetes városi tanács 1904. évi március hó 3-án 3169—1904. sz. a. határozatával, előterjesztésünkhöz egész terjedelmében hozzájárult és az iparosok az előterjesztésünkben kijelölt helyen árusították mindegyik ipari termékeiket.

A rendőrfőkapitányság azonban hivatkozott tanácsi határozatot valószínűleg elnézésből, az új piaci tárgyalás alatt álló szabályrendelet tervezet készítésénél figyelmen kívül hagyta és a régi szabályrendeletben kijelölt helyekre kívánja az iparosok egy részét elhelyezni. A régi és maig érvényben levő szabályrendelet Széchenyi-utcát jelölte ki azok árusítási helyét, holott ott sohasem árultak s az ottani árusítás rájuk nézve annyiban sérelmes, hogy Széchenyi-utca kevésbé forgalmas, heti piacokon ott mitsem árulhatnak, annál kevésbé, mivel gabás, cipész, papucsos, szabó, szürszabó, kalapos ipari termékek a jelenlegi helyet környező Rózsa és Csapó-utcai nyílt üzletekben, mint ugyanilyen termékek árusítatnak s ha ok onnan elhelyeztetnek, a vásárló közönség nem a termelő iparosoktól a Széchenyi-utcában, hanem a Rózsa és Csapó-utcai kereskedők és zsibárosoknál szereznék be, nyilvánvalóan rovásukra szükségletüket.

Már pedig a város közönségének nem áll érdekében egyes iparágakat üző iparosok keresetükben korlátozni, avagy azokat keresetüktől megfosztani. Sőt ellenkezőleg, az áll érdekében, hogy boldogulásukat minden töle telhető módon előmozdítsa.

Mindezek és a fentebb hivatkozott beadványunkban foglalt indokokból, a mondott iparágakat üző iparosok kérelmére, hivatalos tisztelettel megkeressük, hogy a tárgyalás alatt álló „Városok és nyílt piacok” tartása tárgyában alkotott szabályrendelet tervezetnek u. pontja a jelenlegi gyakorlatnak megfelelőleg olyképp módosíttassék, hogy az ott felsorolt iparosok közül a fésűsök, kések, kefések, pipások, cipészek, magyar szabók a Rózsa, míg a többiek a Csapó-utcában nyerjenek elhelyezést.

Debreczen, 1911. okt. 5-én tartott előjárásági ülésből

tisztelettel:

Dávidházy Kálmán
elnök.

Scheibner
jegyző.

A beadványt a napokban nyújtják be a tanácshoz.

Színház.

Ma, szombaton, okt. 7-én szinre kerül:

Böregér.

Operett 3 felv.

H E T I M Ū S O R:

Vasárnap délután: Cigányszerlem.

Este: Ezredapja. (Kis bérl.)

Böregér. Ma este kerül szinre Strauss örökszép operettje, a Böregér. Az előadáson lép fel először Zilahyné S. Vilma Rosalinda szerepében, Az új tenorista az énekmeister szerepében mutatkozik be. Borbély Lili Adél szobaleány szerepét, Csanádi Irma Orlofszki herceget, Idát Tordai Erzsé, Falket Falussy, Eisensteint Kassay, Frankot Dési, Froshot Ligeti Lajos játsszák. Az előadást Mártonfalvy György karnagy vezényli és Kassay Károly rendezi.

Mit szerethet rajta? Egy vidéki színházban — elhallgatjuk, hogy melyikben — a legkülönösebb eset történt előadás alatt.

A Takarodót játszották. Laufen hadnagy szerepében egy fiatal és elég tehetségtelen új színész mutatkozott be.

Az egyik jelenetben a hadnagynak ezeket a szavakat kell mondania a hősnőhöz:

— Nem is tudom, hogy mit szerethet maga rajtam!

Az új színész alig mondta ki e szavakat, amikor a földszinten, mint egy ember, állt fel a közönség és így kiáltott a színpadra:

— Na már azt mi sem tudjuk.

És távoztak a színházból. Megtörtént.

Vasárnapi előadások. Holnap, vasárnap két előadást tart a társulat. Délután 3 órai kezdettel, mérsékelt helyárrakkal a Cigányszerlem operett kerül szinre az idei évadban először. Nagyobb szerepet játszanak: Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Csanádi Irma, Falussy István, Solti Ernő, Kassay, Dési, Ligeti és Békessi. Este rendez helyárrakkal az Ezredapja című énekes bohózat lesz az első bemutatott előadása. Szerephez jutottak: Borbély Lili, Csanádi Irma, Papp Tusi, Kassay, Dési, Kemény, Ligeti, Bérczi Ernő és Székely Gyula, aki a címszerepet játssza.

Szerződötetés. Huzella Irén, a debreceni szintársulat volt tagja, a székesfehérvári színházhoz szerződött.

Ma, szombaton a Bonbonierben 6 premier lesz. Heltay kacagató bohózat, „Trézi sztrájkol”, adják elő. A darab a mai cselédmizériákat tárgyalja és mindvégig hangoz kacagásban tartja a közönséget. A darabot vasárnap megismétlik.

Délutáni előadás a Bonbonierben. Vasárnap délután lesz az első délutáni gyermek előadás a Bonbonierben, hogy alkalmat adjon az igazgatóság a közönség ama részének, akik este nem jöhetnek, de különösen a gyermekeknek csatádi műsor megtekintésére. A délutáni műsorban minden tag és attrakció részt vesz és ugyanolyan lesz, mint az esti előadás. Az igazgatóság erre különösen nagy súlyt helyez. Jegyek a délutáni előadásra is előre válthatók Antalffy könyvkereskedésében, Piac-utca 44. és 3 órától a „Bonboniere” pénztáránál.

Bodegában Kossuth-utca 6. Prágai sonka, izléses felvágottak, virstlik kaphatók. Vasárnap egész nap, éjjel 2 óráig nyitva.

Friss színházi cukorkák, csokoládessertek és különféle finom bonbonok kaphatók a cukorkagyár városi raktárában. (Tisza-palota.)

Megérkeztek a legfinomabb angol divat szövetek

Moskovits Fózsef
uriszabó divattermében Piac-u. 26
üzletet a szemben levő barakba helyeztem át

Bánk bán. Október 6. ünnepe volt a színháznak is, amely szintén kegyelettel áldozott a vértanuk emlékének. Programm szerint először Vajda Ilonka szavalta el Zivuska Andor, debreceni poéta lendületes drámai költeményét, amely zajos hatást keltett. Azután a Bánk-bán, Katona József drámája került színre. A címszerep megfelelő személyesítőre talált Thury Elemérben, akinek alakítása gondos készületet, helyes felfogást árult el. Klasszikus darabokban kétségtelenül sokkal inkább otthon érzi magát, mint a szalonokban. Tiborc panasza Kemény Lajos tolmácsolásában talált igaz hangokra. Melindát T. Csige Böske játszotta sok igyekezettel, azonban a megrázó drámai erupeiókat nem tudta kifejezésre juttatni. Szilágyi Ernő Petur bán-bán mutatkozott be. Sajnos, ez a feladat meghaladta képességeit. Véleményünket majd más alkalommal mondjuk el róla. A többi közreműködők egyáltalában nem váltak előnyére az ensemblének, amely úgy látszik, szerfölött hiányos és gyöngye. Nem értjük például, hogy az új hősnőt miért nem foglalkoztatták? Talán itt sincs? De várunk még az új tagok számbavételével. Csak annyit jegyeztünk meg, hogy a jelmezek éppenséggel nem keltettek illuziót s a közönség, amely tegnap este megtöltötte a nézőteret, fokozott áldozatkészségért feltétlenül stílusosabb, kifogástalanabb előadást kívánhat.

Október 6.

A vértanuk emlékezete.

Az aradi vértanuk gyászos és mégis dicsőséges haláláról emlékeznek meg ma az egész országban, a fővárosban úgy, mint a vidéken mindenfelé, különösen pedig Aradon. Jellemző, hogy a kormány mindenhol távol tartja magát az emlékünnepekről. S az ötnapos szünetnek is egyik oka az volt, hogy ne október 6-ika miatt kelljen szünetelnie a Háznak. Az ország azonban a kormány nélkül is megemlékezik a vértanúiról s emléköknek szentelte a mai napot.

A fővárosban.

A vértanuk halálának évfordulója alkalmából a Ferenc-rendek Kossuth Lajos-utcai templomban gyászistentisztelet volt ma délelőtt, amelyen a függetlenségi pártok vettek részt. A gyászfátyollal bevont katedrális előtt a függetlenségi pártok majdnem minden számottevő tagja megjelent s áhítatosan hallgatta a gyászmisét.

A fővárosi iskolákban is mindenhol szünetelt az előadás. A délelőtti folyamán a tanuló ifjuság összegyűlt az iskolákban, ahol tanítók és professzorok tartottak előadást az aradi vértanúkról. Többek közt a VIII. kerületi felsőbb kereskedelmi iskolában szintén megtartották a gyászünnepeket. Az ünnepi beszédet dr. Komáromy Károly mondta, aki emelkedett szellemben szólt a vértanuk életéről és haláláról. Emelte az ünnepélyt Veres Gyula felső osztálybeli tanuló melodramája s Ingéborg költeményének előadása, melyet lelkes tapsokkal tüntettek ki. Szépen kísért a műdal előadását Zruszky Béla. Továbbá Fodor Artur és Nádasy Gusztáv szimfóniája, melyet pompásan játszottak el hegegen. Az ünnepélyt Dickmann Gyula, az iskola egyik hallgatója rendezte.

Aradon.

Aradról jelentik: Tegnap este 7 órakor érkezett meg Aradra Berzeviczy Albert képviselőházi elnök vezetésével Budapestről a képviselőház küldöttsége, valamint a pártok koszorúit letevő képviselők.

A képviselőket a város nevében Varja sy Alajos polgármester fogadta. Reggel 9 órakor a minoriták templomában gyászmise volt, amelyen valamennyi képviselő és az aradi hatóságok összes képviselői, valamint a kü-

lönféle felekezetek papjai is megjelentek. Az istentisztelet után a gyászfátyollal bevont nemzeti és egyesületi zászlók alatt a közönség a vértanuk szobra elé vonult, ahol az alkalmi beszédek után Berzeviczy Albert rövid beszéd kíséretében helyezte el a képviselőház hatalmas koszorúját a szobor talpazatára. Utána Kun Béla a következő beszéd kíséretében helyezte el a függetlenségi és 48-as párt koszorúját:

— Az országos függetlenségi és 48-as párt koszorúját azzal a felemelő, a mai sivar korszakban is vigasztalást nyújtó tudattal teszem le a vértanuk szobrára, hogy amiért ők meghaltak: a nemzeti függetlenség vágya most is millió és millió szívet hevítve él és működik. Bár hamuréteget von reá a létért való küzdelemnek s az ezzel együtt járó anyagi önzésnek tülekedése, de a hamu alatt ott szunnyad a parázs, ott pislog a tíz évszázadon keresztül elolthatatlan ősi tűz, mely azt jelenti, hogy a hajlongás és csuszás-mászás szolgál sor sorsa csak, de feltétlen önrendelkezés joga illeti meg a törvényileg és alkotmányilag szabad nemzetet. Ez az elv vonul végig, mint az aranyfonál a magyar nemzetnek zivataros időkben bővelkedő multján s a jelen nemzedék is csak akkor teljesíti hazafiúi hivatását, sa ezt foszlánynya és ronggyá tépni nem engedi. A multban a zsarnoki erőszak és ennek az erőszaknak felkínálkozó parancsait végrehajtó árulók — a történelmi rossz magyarok — többször megpróbálták szétszaggatni az állami önrendelkezési elv aranyfonalát, de a nemzet mindannyiszor a saját vére hullatásával is megpecsételt következetességgel összekötötte azt és a jogfolytonosság hitvallásának evangéliumát nem engedte zsákmányként elszakadni a zsarnokok és felbérelt pogányok körmei között. A vértanuk is ezt nem engedték. Diadalmas csatákon, mint rajongva szeretett hadvezére ezért hatakt itt Aradon tizenhárom akatofa és golyóhallált, ezért övék örökkön-örökké a nemzet szíve és ezért példájuk fölülmulhatatlan.

És én bizom, bizik az ország függetlenségi és 48-as párt is, hogy a parázs még ki fog pirosodni a hamu alól, lobogni fog a tűz lángban álló nagy tenger lesz egész Magyarország és el fog perzselődni az emészto itéletben minden, ami ebben a nemzetben bűn, kishitűség, korcs maradvány és ujkori ragály; zsendülni fog egészségesebb új korszak, új tavasz, új tenyész, a nemzeti erények diadalt ülnék, a szabadság nemesek a szívekben és ebben a szoborban eszményítve, mint álom fog élni, hanem, mint világító és melegítő nap fog sütni az égen és sugarai behatolnak az állami szerves élet összes nyilvántalában és ki fog virágozni, tápláló gyümölcsöket fog teremni a haza minden pögára számára, a népjog és nemzeti függetlenség, melyért harcoltak, igazságtalanul hóhér kézre adva mártírhalált haltak az aradi vértanuk is, kiknek szent emléktük legyen áldva áldott, hírük, nevük, dicsőségük maradjon fenn az idők végzetéig. Ezután Barabás Béla lendületes beszéd kíséretében a Kossuth párt, Preszly Elemér pedig a pártok kívüli függetlenségi csoportjának koszorúját helyezte el a szoborra.

A szobortól a közönség a képviselőkkel együtt a vesztőhelyre zarándokolt, ahol a függetlenségi és 48-as párt nevében Bikády Antal képviselő helyezte el a párt koszorúját gyújtó hatású beszéd kíséretében.

Debrecenben.

Debrecenben is megünnepelték október 6-ikat. Délelőtti gyászistentisztelet volt a római. kath. templomban, amelyen az öreg honvédek is részt vettek harctépett lobogójuk alatt. A főiskolai ifjuság is ünnepelt s több középiskolában is megemlékeztek az aradi vértanúkról.

Mindenféle nyomtatványt olósón és izlésesen készít a Debreceni Ujság nyomdája.

TÉGLA

(körkemencében égetve)

bármilyen mennyiségben kapható és megrendelhető

VULKÁN gőztéglagyárban. Telefon 951.

Városi iroda: Jókai-utca 1 sz. Telefon 956

Megrendeléseket elfogad 34

Általános Forgalmi Bank áruosztája is.

Ujdonságok.

* **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap, vasárnap a ref. templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Hodossy Orbán hittanhallgató, a Kistemplomban Tariska Gábor hittanhallgató, a Kossuth-utcai templomban Németh Károly hittanhallgató, az Ispolyi templomban Para József hittanhallgató, a Csapókertben Kovács János vallás-oktató lelkész.

* **Csánky Viktor kir. tanácsos.** A hivatalos lap közli, hogy a király Csánky Viktor hajdúvármegyei tanfelügyelőnek a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. A kitüntetés érdemes embernek jutott, aki lelkes munkása a magyar közoktatás ügyének és elévülhetetlen érdemeket szerzett Hajdúvármegye népoktatásügyének fejlesztése körül. Az a sok állami népiskola, mely az utóbbi évtizedben épült, mind az ő működésének és kitartó munkásságának következménye. Csánky Viktor néhány hónap előtt ünnepelte közszolgálatának negyedszázados jubileumát. Negyedszázados működésének legfelsőbb helyen való méltánylása a királyi kitüntetés.

* **A felekezeti közép iskolák felügyelője.** A kultusz miniszter a debreceni, hajdúdorogi, bősörményi, nánási és egyéb a tiszántuli kerülethez tartozó, továbbá a szarvasi, nyiregyházi, miskolci és sárospataki felekezeti középiskolák állami felügyelőivel és időszakonkénti meglátogatásával Géressy Kálmánt, a debreceni tankerület főigazgatóját bizta meg.

* **Uj ügyvéd.** A debreceni ügyvédi kamara dr. Pénzes Jánost, a debreceni ügyvédek névjegyzékébe felvette.

* **A kávéárak emelkedése.** A kávéjelzések az utóbbi napokban állandóan emelkedő irányzatot mutatnak. Míg a múlt esztendői hamburgi jelzések Santosra nem haladtak meg az 57 márká 50 pfeninget, ez idén decemberre 64 márkán felül, márciusra és májusra 63 márká 25 pfeningen jegyeztettek. Az árak emelkedése elsősorban annak tulajdonítható, hogy ezidén igen gyöngye aratás várható. A santosi termést, amelyet eredetileg tizenegy millió zsákra becsülték s az 1909—10-ik évben 11-4 millió zsákot tett ki, ma csak 9 millió zsákra becsülik. Ugyanígy a Rió-termést, amely tavaly 8-8 millió zsákot tett ki, ezidén csak 2-5—3 millió zsákra becsülik.

* **Eljegyzés.** Hortobágyi Ernő rendőrtisztviselő eljegyezte Acsádi Kálmán nyugalmazott vasuti hivatalnok szép és nagyműveltségű leányát, Margitot Gyömrőről.

* **Megkezdődött a szüret.** Debrecen határában tegnap minden vonalon megkezdődött a szüret, még pedig, ahogy a gazdák állítják, igen kedvező eredménnyel. A szőlőreményen felül fizet, a bor árak is elég kedvezőek. A szüret különben Derecskén, Sárádon, Sámsonban és Büdzentmihályban is folyamatban van.

* **Próba kisasszonyok** felvétetnek Halmágyi divatruházában.

* **Legjobb villamos berendezéseket** készít Földvári L. Telefon 168. Tanulók felvétetnek.

* **Kemény és puha kalap-ujdonságok** 4 K-tól 12 K-ig **Lengyel Samunál.**

* **Egy korona ötven fillér egy pár** női glace bőrkeztű Györfi Testvéreknél, Piac-utca 30.

* **Dr. Láng szanatóriumába** felvétetnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási díj 6 koronától 12 koronáig. Röntgen laboratórium, elektromos gyógyeszközök francinisationhoz, arsonvalisationhoz. Elektromágnes, villanyos fényfürdő, kék s vörös fény. Finsen fénygyógyászat. Thermopenetratio. Modern műtőterem. Tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Cim: Dr. Láng sanatorium. Debrecen, Kossuth-u. 39.

* **Changan selymek,** törökös pongyola és ruha bársonyok a legujabbak. Kontsek Kornél divat áruházában. Telefon 935.

* **Napernyők,** esernyők, kiegészítők Szabó Lajos fia cégénél.

Burián Erzsike tragédiája.

Ma boncolták a völegényt.

A budapesti Ferenciek-bazárában levő lakásukon tegnapelőtt öngyilkossá lett Burián Erzsikének, Burián Béla ügyvéd, udvari tanácsos fiatal leányának ma lesz a temetése a Kerepesi-uti temető halottas házából. Ott fekszik ma már halvány arccal, délszaki növényektől körülvevett díszes koporsóban a szép fiatal leány. Koporsója körül rengeteg virág van, legtöbbször fehér virágok, amelyeket a megtört, bánatos szülők és a rokonok, ismerősök küldtek ki neki utolsó útjára. Délután négy óráig marad Burián Erzsike a temető halottas házában s ekkor kísérik utolsó útjára a fiatal leányt, aki — mint levelében írta — nem érzett magában elegendő erőt arra, hogy szembeszálljon az élettél.

Nem messze a Burián Erzsike ravatalától, a XVI-os számú katonai kórház boncoló asztalán pedig a völegénye fekszik, a fiatal Mack Jenő tüzérezredes, aki tegnap délután a Hungária-úton levő gróf Andrássy tüzérezredésében föbelőtte magát, hogy megtartsa a Burián Erzsikének adott szavát, a mellyel arra kötötte le magát a fiatal leánynak, hogy ha meghal, ő is utána fog menni a halálba.

A fiatal tiszthelyettes holttestét még tegnap, mindjárt az öngyilkosság után, kivitték a XVI-os számú katonai kórházba, ahol ma délelőtt boncolták fel. A tizenkét milliméteres altiszti revolvernek hatalmas golyója szétrepesztette a fiatal tiszthelyettes koponyáját. A koponya egy része egészen levált s az agyvelő teljesen szétroncsolódott a lövés folytán.

Mack Jenőt holnap reggel helyezik ravatalra a katonai kórház ravatalos termében, ahonnan holnap délután temetik el nagy katonai pompával.

Női és leány kalap üzletemet
Piac-utca 56 szám alá helyeztem át.

A legdivatosabb modellek az őszi időnyre már megérkeztek. Nagy választék.

Jungreiszi Mari Utóda.

Cigányasszonyok furfangja.

300 korona az ördögöknek.

Furcsa egy história foglalkoztatta tegnap a nagykanizsai törvényszéket. A hihetetlen eset Keszthely közelében történt s a boszorkányok korára emlékeztető kuruzslások hőse két cigányasszony volt. Ezek a kártyavetés, valamint mindenféle kabalák varázásával annyira elkábitottak három asszonyt, hogy a véres verejtékekkel szerzett pénzeiket átadták a csalóknak, csak hogy az „ördögöket” kielégítsék. Görösi Imréné és Görösi Józsefné vályogvető cigányasszonyok voltak a vádlottak.

A cigányasszonyok folyó év június hó elején a keszthelyi határban, az országúton találkoztak egy kiskeszthelyi kertésznek, Pevderovics Gáspárnak a feleségével, kit már régebben ismertek. A cigányasszonyok rábeszéltek a kertésznek, hogy vettessen magának kártyát. Az asszony engedett a rábeszélésnek s ekkor a cigányasszonyok kivetették neki, hogy a férje beteg, annyira, hogy betegsége fővetkeztében „már meg is görbült”, de nekik hatalmukban áll öt meggyógyítani. Pevderovicsné módfelett megijedt az utszéli orákulum kijelentéseire és habozás nélkül átadott a cigányasszonyoknak 20 koronát orvosságra.

Hetekig nem jelentkezett a két cigányasszony Pevderovicsék házatáján, de július hónapban mégis megjöttek és valami szürke port adtak át az asszonynak orvosság gyanánt, de kilátásba helyezték, hogy férjének teljes gyógyulást majd „az ördögök segítségével” fognak szerezni. Am ehhez sok pénz kellett. Egyelőre nem kívántak többet 100 koronánál, amit — szoltak — a keresztuttra kellett helyezni.

De a száz korona persze kevésnek bizonyult, mert rövidesen újabb nagy összegű pénzért jelentkeztek a cigányasszonyok. Ez már nem igen győzte a sok kiadást és beakarta szüntetni a további fizetéseket. Ekkor a kuruzslók egyike megmutatta neki sebes lábszárát, hogy demonstrálja, mennyire májja őt az ördögök a pénzért. E látványt azután meg is látta a kék fogatja. Dült a pénz újból és a kertésznek összesen mintegy 300 koronán felül még egy csomó ruhát is adott a cigányasszonyoknak, csak hogy a varázslatnak teljes sikere legyen.

Csodálatosképpen semmi baja sem lett a kertésznek a kutyaléktől, mikor a cigányasszony rendelkezése a felesége vele bevettette, ellenben meggyógyulnia sem kellett, mert soha kutya baja sem volt, legfeljebb, hogy egy kicsit a kor megörbítette a hátát.

Ugyancsak a kártyavetéssel akarták elbűvölni a cigányasszonyok Ferenczi Lajosné, egy kiskeszthelyi ösvegyasszonyt is, a kit a vele közös háztartásban élő Halász Ferenc elhagyott. A cigányasszonyok kivetették neki, hogy „Halász Ferenc még mindig szereti” s nekik módjukban áll, az ördögök segítségével Ferenczi Lajosnéhoz visszaterelni. A visszaterelés ára 87 korona 40 fillér volt, ellenben Ferencziné még máig is Halász Ferenc nélkül él.

Garabonciáskodtak még a letartóztatott cigányasszonyok özvegy Takács Józsefné, alsópáhoki parasztasszonynál is, a kitől 18 koronát esaltak ki azzal az ürüggyel, hogy meggyógyítják betegségét. A csendőrök fogták el végül is a ravasz cigányasszonyokat, kik ilyen mesteri módon értettek a nép ostobaságának kihasználásához.

A két sunyiképű cigányasszony a törvényszék előtt is ravaszkodott és úgy akartak menekülni a büntetés elől, hogy egymásra tolták a szélhámosságok elkövetését. Persze a tanúk egykettőre kiderítették, hogy egyformán részesei voltak a gázságnak, mire a törvényszék család miatt mindkettőjüket 4-4 havi fogsázbüntetésre ítélte.

Megnyugodtak a büntetésben, sőt még örültek is annak, hogy a törvényszék ebből egy hónapot a vizsgálati fogsággal már is kitöltöttnek vett.

Állandó kiállítás

művészi fényképekből

Némethi műtermének

Piac-utca kapu bejáratában. 1842

Táviratok.

Az olasz—török háború.

Róma, október 6. Tripolisz kormányzójává báró Abolmo tengernagyot nevezték ki. Tripolisz ostrománál 6 katonára és 6 kereskedő esett el, 5 katonára és 1 kereskedő megsebesült.

Kairó, október 6. Az egyiptomi kereskedők elhatározták, hogy minden olasz árut bojkottálnak és ez már meg is kezdődött. Török hadihajók elfogtak egy angol gőzöst, mely fegyvert akart szállítani az olaszoknak.

Konstantinápoly, október 6. Eddig 250.000 katonára áll fegyverben, de a tartalékosok behívásával számuk hat-százezerre fog növekedni. Törökországot az összes nagyhatalmak biztosították semlegességükről. Az amerikai flotta, érdekei megvédésére hajóparkot küld a földközi tengerre.

Róma, október 6. Tripolisz helyőrsége mindössze 3000 zsák lisztet vitt az ország belsejébe, Bengházi őrségének pedig se élelme, se municiója, a mohamedán arabok pedig nem segítik a törököket az olaszok ellen.

Esküvő az uralkodó házában.

Bécs, okt. 6. Az uralkodó e hó 21-én részt vesz Károly Ferenc József és Zita Bourbon hercegnő esküvőjén, de november folyamán nem megy Budapestre. A feszült politikai helyzetre tekintettel idegen uralkodó nem fog látogatást tenni a Burgban.

A bécsi merénylet után.

Bécs, okt. 6. Az osztrák politikai világ a tegnapi merénylet hatása alatt áll. A képviselőházban már kora délelőtt nagy volt az élénkség. A képviselők csaknem teljes számban együtt vannak és csoportokban beszélnek meg a tegnapi eseményeket. Sokan nézegetik a revolvergolyó nyomait is. Egyébként semmi különös intézkedés nem történt s még a karzati belépőjegyek kiadását sem korlátozták. Készülnek az elnökség megválasztására. A keresztényszocialisták tiltakoznak az ellen, hogy Pernersdorfer szociáldemokratát alelnökké válasszák. E körül újabb izgalmakra van kilátás.

A zavarok Portugáliában.

London, október 6. A Havas-ügynökség jelenti Lisszabonból ma reggel 1 órakor feladott távirattal: Hír szerint számos monarchista összeesküvő a határt Braganzánál átlépte és több népes községet elfoglalt.

Páris, október 6. Lisszabonból jelentik, hogy Concerra felkelővezér a csapatainak egy részével átlépte a portugál határt. Másik két csapatészak felé ment. E csapatoknál, mint tiszttal, állítólag Ferenc József braganzai herceg is szolgálatban van.

Osztálysorsjáték.

Budapest, október 3. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki: 400000 koronát nyertek: 15421 15423. 200.000 koronát nyert: 30331.

Vigyázz. Rékre festett kirakat. Vigyázz.

A Szűcs Béla nődivat üzletét megvettem az árak meglepően olcsók.

120 cz őszi kosztüm kelme mtr. —38 kr.
Lüszterek minden szín —12 kr.
Női posztók, szép minták —14 kr.
Flanel barhetek, mtr. csak —17 kr.
Selyem zsinór bojtok drbja —75 kr.
Schál kendők drbja 1-55 kr.

Szövetek nagyválasztékban,

1 pár női bőrkosztyú —90 kr.
Selymek, díszek, kretonok, kendők, szalagok, csipkék, vásznak, mind igen olcsón.

Maradékok negyed áron.

Uj. Molnár Lukács

Kossuth és Batthyány-u. sarok színházzal szemben

28 kr. széles selyem szallag és 1-03 kr. fekete glóth szoknya ismét van. 1848

Munkások figyelmébe!

A Geréby-telep átkosföldi részén a Katalin szállóteleppel szemben épült új

munkásházak

kedvező bérletrendszer mellett bérbe adtnak.

A bérleti összeg hetenként 5 korona

mely könnyebbség kedvéért a telep felügyelőnél is fizethető betétkönyv ellenében. A lakáshoz 300 négyzetméter telek is tartozik, melyen a bérlő kertgazdaságot folytathat, azonkívül sertésöl, apró jószágnevelés és jövizü kut is van. A telepen fűszerüzlet, hentes és kocsma is lesz!

Bővebbet megtudhat a vállalkozónál

László András urnál

Zöldfa-utca 15. 1894

vagy a telepen a felügyelőnél.

Szabászat, varás

és minta rajzolásból úgy a francia mint az angol módszer szerint alapos oktatást nyernek csak kizárólag intelligens leányok

özv. Knothy Kovácsné Silye Gabriella

Kossuth-utca 45. szám alatti szabászati és varró iskolájában. Beiratkozás bármely napon, Vasár- és ünnepnapokat kivételével reggel 9-től 12-ig. délután 3-tól 5-ig. 1911

Rajzó Miklós
nyolc év óta fenálló 46

FESTŐ ISKOLÁJA
folyó hó 1-én ismét
MEGNYILT.

Jelentkezéseket elfogadok d. o. 9-12-ig
d. u. 3-5-ig.
Péterfia-utca 5. szám alatt.

HA állatorvosra van szüksége
telefonáljon 558
László Zsigmond
állatorvosi rendelőjébe
Rákócy-utca 3 szám. 1622

ÁGYENGÉ HAJTÁS
EGYETLEN PÁRÁ ÉS NŐVEKSIK.

KIS FONDALOM ÖRÖKSÍVÁ FELSZÁMOLÁS
SZAKSZERŰ-IZLÉSEK

NYOMDÁSZAT
GÉNYBEVÉTELEK ÉS MINE

PÉNZINTÉZETEK KERESKEDELMÉ
IPARVÁLLALATOK
FORGALOMNAK-BIZALOMNAK

MIHÁLY SÁMUEL
NYOMDÁSA-PAPIRÜZLETE ÉS
IRDAKBERENDEZÉSI SZAKKÖLLETÉNEK

TELEFON:
706.

A Szilágyi Balázs kőművesmester ur és neje tulajdonát képező Halastelep Halasi-utca 29 számú ház is

ELKELT!

Még pedig 16 nap alatt!!!

Természetesen ezen ház is a Nagy Lajos hirdetési nagy vállalatához volt feladva! Feladták pedig a múlt hó 14-ik napján és folyó hó 1 napján 193

már elkelt!

„OLLA“

bebizonyított a legjobb GUMMI különlegesség. Árjegyzék ingyen az OLLA-gummi központból Wien II/262 Praterst. 57.

gummi kapható minden gyógyszerárban és jobb drogeriákban. Mintagyűjtésény 12 drb. rendezve 5 kor. Két évi jótállás minden darabért. Olla gummit több mint 2000 orvos mint pótolhatatlant javasolja.

Kapható Debreczenben: Központi drogeria, Steiner M, Kovács N. és Harsányi L. Kubek S. gyógyszerárban és Békés Lajos, Nagy András, Schön Sándor, Vitárius S uraknál. 1639

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u 13.

Építőmester urak! Vállalkozók!

És akik építkezésre alkalmas telket keresnek! Azoknak itt volna most egy nagyon kedvező alkalom! 189

Uj Vigkedvü Mihály-utca 48 számú ház jutányos árért és kedvező fizetési feltételek mellett megkapható!

Vigyázz! Vigyázz!

Kékre festett kirakat!

Uj! Uj! Uj!
Szőnyegek, függönyök, ágyneműk, flanel takarók, paplanok mind

alkalmi árakban.

Flanel takaró drbja ismét —98 kr.
Ágy elé és falra szőnyeg drbja —55 kr.
Futó szőnyeg mtr. —21 kr.
jól minőség mtr. —33 kr.
Ágy garnitúr 3 drb. 4.25 kr.
Vattás paplan drbja 1-90 kr.
2 és fél m. hosszú és 2 m. széles nagy szőnyegek drbja csak frt. 5-20 kr.

Uj. Molnár Lukács

Kossuth és Batthyányi sarok színházzal szembe. 1847
Bejárat Batthyányi-utca felől.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

butor üzletemet

az utcai helyiségből ugyanazon háznak hoi eddig is volt Piac-utca 44. sz. Dr. Ujfalussy ház udvari helyiségeibe helyeztem be, hol is óriási választékot tartok mindenféle stylű asztalos és kárpitos butorokból. Teljes mennyasszonyi kelengyék azonnal készes. Tisztességes és pontos kiszolgálás. 1753

Varga József butorkereskedő, asztalos, kárpitos és díszítő műhely Debrecen, Piac 44. az udvarban. Telefon 377.

Mindenféle nyomtatványt olcsón és izlésesen készít a Debreceni Újság nyomdája.

Kipróbált megbízható Zseb, inga, fali és ébresztő órákat legszebb ékszereket jótállással legcélszerűbben

Kurián Gyula

elősmert jóhírnevű 1520 műorásnál szerezzük be. Debrecen, Piac-u. 42. sz. Ahol javítások is a legjobban és legolcsóbban, jótállással készülnek

1824-25/1911. vkszám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 437/3, 419/3-1911. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint a Közgazdasági bank részv. t. részére debreceni lakosoktól 250, 555 kor. tőke ennek 1910 év aug. hó 2 napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 156 kor. 56 fill. perköltség erejéig 1911 évi február hó 17, 20-án bíróság lefoglalt és 1320 koronára becsült gazdasági felszerelések és butorokból álló ingóságok 1911. évi október hó 28-án délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Hadházi-ut 7, és Petőfi-tér 6 szám alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legjobbet ígérőnek azonnali készpénzlietés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltak részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debrecen, 1911. évi október hó 1-én.

Oláh Géza, birói kiküldött.

1934

Lázár István

kocsigyártó

Debrecen, Hatvan-u. 22.

Raktáron tart mindennemű újat gyártmány

uri hintó- és hajtó-kocsikat Régi kocsikat becserél.

Megrendeléseket gyorsan és a legpontosabban eszközöl. Javításokat elfogad. 1134

Nagy Lajos hirdetési Irodájából Csapó-u. 13.

Uraim! Kereskedő-segéd urak! És mindazok akik biztos megélhetést akarnakmaguknak teremteni!

Ide figyeljenek!

Most volna itt ismét egy nagyon de nagyon kedvező alkalom!

Eladó egy remek uri ház

óriási nagy telekkel és üzlethelyiséggel!

Azon a Gerébi-talepen, ahol még italmérés és trafik nincsen! — Ez a ház, mely igazán modern épület, uri lakással midőssze 5 ezer forintra van feladva és a

megvételhez 1500 forint készpénz elegendő!

Ezen ház a vasuti nagyállomás közvetlen közelében van, a Homokkerti nagy átjáró hídron kell keresztül menni és a zsidótemető melletti köves uton lemenve, az Átkosföldi Gerébi-talepen, gróf Leininger-utca 33 szám alatt van. Ezen a Gerébi telepen már 87 szép új ház van felépítve, és csodálatosképen még itt sem italmérés sem trafik nincsen, Pedig a Gerébi-telleppel szem en levő nagy szállótelepet most vette meg egyik debreceni Bank, ahová is már most tavasszal 60 ház fog felépülni!

Milyen kitűnő dolog lenne e házban egy szatócs üzlettel egybekötött italmérés és trafik!

Ezen szép nagy uri ház ilyen célra épült, van is már rajta kivágott üzlethelyiség, de e ház tulajdonosa üzletet nem nyithat, mert állami tisztviselő. Állami tisztviselő pedig a törvény értelmében más foglalkozást nem üzhet! 192

Óriási nagy telek, 312 négyszögöl területű. Van rajta egy teljesen új, elsőrendű csertéglából épült és cseréppel fedett nagy épület, mely az üzlethelyiségen kívül magában foglal egy 3 szobás, modern uri lakást, szép nagy szobákkal, két nagykonyhával és világos pince lakással. Van továbbá két baromfi udvar, baromfi ólakkal, termő szőlő, gyümölcsös, jóvizű kut és faskamara.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

ELADÓ!

Eladó!

Akik valami gyártelepet vagy ipar-telepet akarnak, azok részére még egy ilyen hasonló alkalom kínálkozni nem fog!

Mert ez az

eladó ház

a vasuti nagyállomáshoz egy hajításnyira van és épen előtte van e háznak egy külön rakodó vágány! Nagy telek! Végtelen olcsó!

10 ezer frtért most megkapható!

Ezen ház a Homokkertben, az állomással szemben, Bánffy-utca 10 szám alatt van. Óriási nagy telek, nagy utcai fronttal. Van rajta egy cserepes téglá épület, mely magában foglal egy háromszobás lakosztályt, előszobával és mellékhelyiségekkel, két nagy világos pince lakással. Van továbbá ilyen jóvizű szivattyus kut, faskamara, termő szőlő és gyümölcsös. Tulajdonosa e háznak Szűcs Jenő mozdonyvezető ur és neje. 191

Telefon 632.

Alapított 1893. évben.

Telefon 632

Halmágyi

női- és leány felöltők legnagyobb áruházában, Piac, a főpostával szemben

Megérkeztek

Az őszi és téli idény újdonságai. Női felöltők, Costümök, pongyolák Blousok, aljak és alsó szoknyákban.

Eredeti párisi és berlini Modellek.

Szolid olcsó árak.

1803

Előzékeny, pontos kiszolgálás.

Minden száraz egyezmény beiktatása előtt betűzőtől és más. Vastagabb betűből 10 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

Lerébbel tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeggel kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések díja előre fizetendő. Vidékről apró hirdetések díja levele-gyekben is beküldhető.

Levelezés.

Margitkám
adj életjelt kérlek, hogy vagy én jól élek Már k. 1788

Ajánlat.

Princess
és Directoir szabású miéderek már 3 frittól kezdve Kalap virágok óriási választékban 140 cm széles costum kelmék Benyáts Emilnél Főter Debrece. 684

56

fillérbe kerül egy pár férfi vagy női harisnya fejelés pamuttal együtt, Benyáts E. harisnyagyára Debrecen. 674

Király

kávé mégis a legjobbak, kívánatra vevő előtt pörköltve, Debrecen, Dégen-tel-tér 11. 644

Kiadó

Böszörményi-ut. 43 sz. alatt villamos megálló mellett 1 szobás utcai lakás konyhával, nyári konyhával és a szükséges mellékkel. Értekezhetni Darabos-u. 54. 574

Borosfordók

kaphatók Széchenyi-u. 47. 1792

Kalapos

műhelyben, mindenféle kalapok tisztítását vasalását elvállalom, ugyszintén női kalapokat átalakítok divatos formára Piac-ut 88. főposta mellett Belicay Lajos kalapos. 1735

Kész

divány kapható Nagy Antal kárpitosnál, Arany János-u. 38. 1385

Regény

olvasók lapunk kiadóhivatalában megszerezhetik a Kis angyalom című regényt nyolcvan fillérért. Díszkötésben 1 korona 20 fillérért. Báthoriék Ibolyája regény 80 fill.

Zongorák

átjártok olcsón kaphatók Schmidt zongora-raktárban. 182

Kiadó üzletek

a vagongyár sarkánál Ocskay u. 1 szám alatt forgalmas helyen fűszerüzlet és korcsma helyiségek, ugyanott több egyszobás lakás azonnal is kiadók. Értekezhetni a szemben levő vasuti órháznál.

Magánjelenet

„Nem házasodom meg soha”, magánjelenet. Írta: Than Gyula. Kapható lapunk kiadóhivatalában 30 fillérért. **Paraszthűség.** Népszínmű 3 felvonásban. Írta: Than Gyula. Kapható lapunk kiadóhivatalában egy koronáért.

Konyha-

butorokat készít, raktáron is tart Bálint József asztalos, Bereg-u. 1659

Theológus

ajánlkozik délelőtti irodai munkára. Cim a kiadóba. 1820

Mozinak

tüzmentes és joggal biztosított üzlet, vagy más célra azonnal kiadó Hrnnyadi-u. 17. 1821

Kiadó

üzletek nov. 1-re Rákóczi S. 1835

Könyvelőt

ki mérlegképes és jelenleg gyári vagy kereskedelmi irodában dolgozik, heti két délutáni munkára

keresünk.

„Izra-... ”

Kereslet.

Allandó fuharost
keres a Debreceni Bank R.-t. Piac-u. 77. 704

Gyakorlattal

biró fűszerkereskedő segéd alkalmazást kap Főlegyházy Jánosnál. 694

Fűszer

üzletembe egy tanulót teljes ellátással felveszek Tóth Sándor Ujfehértó. 63

Mindenes leány,

14-16 éves azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 504

Építkezési

vagy egyéb 183 anyag raktárnak 750 öl terület rajta levő házzal Böszörményi-ut 24 szám **bérbe adó.**

Értekezhetni lehet

Stern kefégyárba.

ELADÓ FÖLD

38 hold szántó

a Nagylétei határban egy tagban, cserepes új tanyával, 19 hold őszi vetéssel, holdenként 210 forintért.

184 Tulajdonos **Zákány István** u. p. Bagamér.

Nyugdíjas

hivatalnok vagy közepkorú nő, irodai munkára felvétetik, Darabos-u. 16. Zelinger. 1815

6 osztályt

végzett flu festő tanoncna kerestetik. Darabos-utca 16 Zelinger. 1814

Veszek

uj bort mustul, átveszi legmagasabb napi árban, használt hordók eladók, Borbizományi üzlet Miklós-utca 18. 1811

Három

évi gyakorlattal biró, kiváló szellemi munkás irodában állást keres. Cim a kiadóban. 624

Egy

csinos megjelenésű szolid leány felvétetik Battyányi utcai sarok tőzsdébe. 1780

Kertész

tanuló felvétetik Simkó-vits műkertésznél, Széchenyi kert. 714

Gépirónó

perfekt magyar levelező, könyvelésben jártas azonnali állást kap, írásbeli ajánlatot kérünk Alt. Hirdetési irodába, Szent Anna utca 39. 1781

Varró

és tanuló leányok felvétetnek Tóth Marimál Piac-ut 40. 1824

Gyakorlott

varró lányok azonnal felvétetnek Piac-u. 64 szám. 1826

Ügyes varró lányok

kik a szabásban teljesen játasok **felvétetnek** Rosenfeld Testvérek 199 Simoni-utca.

Fűszer

és csemege kereskedő segéd ki Budapesten szervezett állást keres. Tóth József Kinizsy-u. 78. 1872

Keresek

egy szabó segédet női munkához Wiedner Leopold női szabó, Széchenyi-utca 26 sz. 1828

Eladás.

Egy

jókarban levő rövid korgora eladó. Szent Anna-u. 62. 614

Eladó

házt kényelmes beosztással, remekül felszerelve Garay-utca 30 szám. 1794

Hordó

285 literes eladó, Pacsirta utca 13 számú háznál. 1784

Jakabovits

telepen 655 négyszögöl szántó föld eladó. Értekezhetni Attila-tér 2. 1829

Eladó

egy jó szövet divány poloska mentes 7 firt, Messter-ut. 3 szám. 1830

Eladó

Boros hordók, Darabos-u. 41 szám. 1881

Egy

vaskályha és egy csillár lámpa eladó Nap-u. 1. sz. 1839

Eladó

egy kis szalon garnitúra és egy játék asztal csak táblával. Értekezhetni Piac-ut. 72 II. em. 1835

Boros hordók
UJ 9
kor-tól kezdve
használt 5
kor-tól kezdve
Péterfia-u. 76.

Allandó jó lakó.

A Háztulajdonosok Egyesülete nov. 1-re keres

iroda helyiségnek

egy szoba előszobával vagy két szoba, esetleg egy nagy szobát; lehetőleg a főter közelében, vagy főutcák elején. 190

Értekezhetni Szent Anna 5. az iroda helyiségben.

Kohn S. Sándor

Hatvan-utca 41. 1385

szobafestő, mázoló és tapétázó.

Elvállal e szakmába vágó minden munkát a legmodernebb kivitelben és legbiztosabb árak mellett. Vidékre mintákkal is készpénzzel szolgálók.

Meghívás.

A Debreceni Termény- és Áruraktár Részvénytársaságnak 1911. október hó 22-én délelőtt 10 órakor a városháza tanácstermében tartandó

XXIV-ik évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése.
2. Határozathozatal a lefolyt 1910-1911-ik üzletév zárszámadása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Határozathozatal a nyereség felosztása és az osztalék megállapítása tárgyában.
4. Igazgatósági javaslat az alaptőke felemelésére.
5. Igazgatósági javaslat az alapszabály módosítás tárgyában.
6. Egy sorrend szerinti kilépés által üresedő és két, az alapszabályaink által létesített új igazgatósági tagsági helynek 3 évre, egy elhalálozás által üresedett igazgatósági tagsági helynek egy évre való választás utáni betöltése.
7. Az alapszabály módosítási javaslat elfogadása esetén egy ujonnan létesített és az előző választás folytán megüresedhető felügyelőbizottsági tagsági helyeknek választás utáni való betöltése.